

at have sin naturlige Grund deri, at disse Forandringer kun have aangaet Skolens indre Organisation. Der har ikke været Tale om at indføre noget nyt Princip, men kun om at omordne det Tidligere, og det forekommer mig rigtignok hensigtsmæssigt, at saadanne Detailspørgsmaal blive udførte af Administrationen, uden at læmme for Rigsdagen. Det er høist sandsynligt, at det, der er vedtaget af Rigsdagen i Lovven om Thorsshavns Skole, ligesaa godt og maaffee bedre kunde have været behandlet af Administrationen alene. — Den ærebe Forslagsstiller hittede dernæst, at de private Skoler skulde have større Frihed. Jeg troer, at de bør have en meget stor Frihed, og at de i Virkeligheden have den, men jeg troer ikke, at Hensigten vil naaes ved en Bestemmelse som den, der staaer i nærværende Udkasts § 1. Denne Paragraph indeholder nemlig ikke Andet, end at Ministeren skal være bemyndiget til at tildele private Skolebestyrere den omhandlede Bevilling under andre Betingelser end dem, som nu ere nødvendige, men der er ikke talt om, hvad det er for Bøg, Forslagsstilleren nærmest lægger Bøgt paa, eller givet Andet end en Bemyndigelse for Ministeren til at meddele en saadan Tilladelse. Om nu Skolebestyrerne ville begjære denne Tilladelse, er ikke afgjort, og det er endnu mindre afgjort, om Ministeriet vil have Lyft til at give den. Dersom der skulde udrættes Noget, forekommer det mig, at man ikke skulde give en saadan Bemyndigelse, men et bestemt Paalæg om, hvad der kan kræves. Hvis f. Ex. Hensigten skulde være, at det ikke skulde være nødvendigt at lære Græsk for at blive Student, men at man kunde sætte et andet Bøg, f. Ex. Oldnordist istedetfor, kunde jeg forstaae det og tænke mig, at der var Mange, som vilde stemme for et saadant Forslag. Jeg vil ikke siige, at jeg selv vilde gjøre det, thi jeg troer paa ingen Maade, at Græsk bør fortrænges, men jeg troer dog, at det var Noget, hvorom der kunde være Tale. Man vil slet Intet opnaae ved Forslagets Bestemmelser, thi det er, som sagt, ikke afgjort, at Ministeriet har Lyft til at give nogen privat Skole en saadan Bevilling, selv om den skulde ansøge derom. Dersom Forslaget blev ophjætt til Lov, vilde Ministeren

et saadant Tilfælde efter al Sandsynlighed, overeensstemmende med tidligere Praxis, henvende sig om Raad til dem, han i saa Henseende betragter som de nærmest Sagkyndige, og ifald dette Raad blev misbilligende, vilde han sandsynligvis lade Andragendet falde. Jeg troer derfor, som sagt, ikke, at der vil opnaaes Noget ved at give Ministeren denne Bemyndigelse, men dersom den ærebe Forslagsstiller har bestemte Planer, som han ønsker at sætte igjennem, vilde det vistnok være meget rigtigere at fremsætte dem aabent for Thinget, saaledes at man rigtig kunde see, hvorpaa de gif ud, og afgjøre, om man vilde gaae ind paa dem. — Der var ogsaa i den ærebe Forslagsstillers Motivering Et og Andet, hvorved jeg skal tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger. Den ærebe Forslagsstiller sagde, at man, naar der spurgtes om, hvad der krævedes for at erhverve en passende Jordannelse for videnskabelige Studier, kunde gaae en dobbelt Vej, nemlig enten Dannefens eller Folkelighedens Vej. Dette var vel neppe de af ham brugte Udtryk, men det vil dog udtrykke hans Mening; det var Folkelighedens Vej, som blev sat i Modsetning til den antike Dannelse; han meente, at man enten kunde stræbe at tilegne sig den classiske Dannelse, eller alene holde sig til den nationale og lægge Historien og Modersmaalet til Grund. Det er et underligt Enten — Eller, thi den saade Dannelse kan i Virkeligheden kun opnaaes ved begge Dele, og ingen af Delene kan undværes. Naar man har talt om en Modsetning i det lærde Skolevæsen, saa er det ikke denne, der findes, men det er en Modsetning mellem den classiske Dannelse og den reale, og den er tilstede i fuldt Maal. Det forholdes sig ikke, som den ærebe Forslagsstiller meente, at de Studerende nu næsten alle ere staaerne over een Røm; der er meget stor Forskjel imellem dem, efterat Naturvidenskaberne have faaet et saa stort Omraade, som de have i de nærværende Skoler. Enhver gaaer nu til de Bøg, som han væsentlig føler sig kaldet til at læse sig over med større Energi, end til dem, der mindre tiltale ham, naaget de alle fordrer til Afgangsexamen. Jeg turde maaffee med det Samme gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til den ærebe Forslagsstillers Udtalelse om, at der